

คู่มือการบัญชีภาครัฐ

เรื่อง สัญญาเช่า

กรมบัญชีกลาง
กองบัญชีภาครัฐ
กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

ที่ กค ๐๔๑๐.๓/ว ๗๕๕

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒

เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง สัญญาเช่า

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี ผู้อำนวยการ เลขาธิการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด หัวหน้ากลุ่มจังหวัด
สิ่งที่ส่งมาด้วย คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง สัญญาเช่า จำนวน ๑ เล่ม

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๘ บัญญัติให้
หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชี
ภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ออกประกาศ
กระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่
๕ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๓ เรื่อง สัญญาเช่า เป็นส่วนหนึ่งในประกาศ
ดังกล่าว

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับ
สัญญาเช่าเป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับระบบ GFMS ในปัจจุบัน กรมบัญชีกลางจึงได้กำหนด
คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง สัญญาเช่า โดยจำแนกสัญญาเช่าแบ่งตามประเภทเป็นสัญญาเช่าการเงิน
และสัญญาเช่าดำเนินงาน เพื่อให้หน่วยงานที่มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า ใช้เป็นคู่มือ
ประกอบการบันทึกบัญชีในระบบ GFMS ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ส่งผลให้หน่วยงานระดับกรม กระทรวง
รวมถึงรัฐบาลมีข้อมูลสัญญาเช่าในภาพรวม ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์
และตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลด
คู่มือการบัญชีภาครัฐดังกล่าวได้ที่เว็บไซต์ของกรมบัญชีกลาง www.cgd.go.th

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุพริตน์ รัตนโชติ)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

กองบัญชีภาครัฐ

กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๐๗ - ๑๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๔๑๑

คู่มือการบัญชีภาครัฐ

เรื่อง สัญญาเช่า

กรมบัญชีกลาง
กองบัญชีภาครัฐ
กลุ่มงานระบบบัญชีภาครัฐ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมา	๑
วัตถุประสงค์	๑
ขอบเขตและข้อจำกัด	๑
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
บทที่ ๒ หลักการบัญชีสัญญาเช่า	
การจำแนกประเภทสัญญาเช่า	๓
การจัดประเภทสัญญาเช่า	๓
หลักการและนโยบายการบัญชี	
๑. สัญญาเช่าการเงิน	๔
๑.๑ การรับรู้เริ่มแรก	๔
๑.๒ การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้เริ่มแรก	๕
๒. สัญญาเช่าดำเนินงาน	๖
การบันทึกบัญชี	๗
บทที่ ๓ การบันทึกบัญชีสัญญาเช่าการเงิน	
ผังขั้นตอนการบันทึกการบัญชีสัญญาเช่าการเงิน	๙
วิธีการบันทึกบัญชีการเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าการเงินในระบบ GFMS	๑๐
๑. ด้านผู้เช่า	
๑.๑ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าการเงินจากเงินงบประมาณ	๑๐
๑.๒ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าการเงินจากเงินนอกงบประมาณฝากคลัง	๒๔
๑.๓ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าการเงินจากเงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์	๔๐
๒. ด้านผู้ให้เช่า	
๒.๑ การรับเงินตามสัญญาเช่าการเงินเป็นรายได้แผ่นดิน	๔๗
๒.๒ การรับเงินตามสัญญาเช่าการเงินเป็นรายได้เงินนอกงบประมาณฝากคลัง	๕๑
๒.๓ การรับเงินตามสัญญาเช่าการเงินเป็นรายได้เงินนอกงบประมาณฝากธนาคารพาณิชย์	๕๙
บทที่ ๔ การบันทึกบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงาน	
ผังขั้นตอนการบันทึกการบัญชีสัญญาเช่าดำเนินงาน	๖๕
วิธีการบันทึกการบัญชีเกี่ยวกับสัญญาเช่าดำเนินงานในระบบ GFMS	๖๖
๑. ด้านผู้เช่า	
๑.๑ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานจากเงินงบประมาณ	๖๖

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๑.๒ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานจากเงินนอกงบประมาณฝักคั่ง ๗๕

๑.๓ การเบิกจ่ายเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานจากเงินนอกงบประมาณ
ฝักธนาคารพาณิชย์ ๘๖

๒. ด้านผู้ให้เช่า

๒.๑ การรับเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นรายได้แผ่นดิน ๙๑

๒.๒ การรับเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นรายได้เงินนอกงบประมาณฝักคั่ง ๙๔

๒.๓ การรับเงินตามสัญญาเช่าดำเนินงานเป็นรายได้เงินนอกงบประมาณ
ฝักธนาคารพาณิชย์

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๘ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด กระทรวงการคลังจึงได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑ โดยมีมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๓ เรื่อง สัญญาเช่า เป็นส่วนหนึ่งในประกาศดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับระบบ GFMS ในปัจจุบัน กรมบัญชีกลางจึงได้จัดทำคู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง สัญญาเช่า เพื่อให้หน่วยงานที่มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า ใช้เป็นคู่มือประกอบการบันทึกบัญชีในระบบ GFMS ได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน ส่งผลให้หน่วยงานระดับกรม กระทรวง รวมถึงรัฐบาลมีข้อมูลสัญญาเช่าในภาพรวม ซึ่งสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ ในการวิเคราะห์และตัดสินใจเชิงนโยบายของผู้บริหารได้

การบัญชีเกี่ยวกับสัญญาเช่าแบ่งตามประเภทสัญญาเช่าเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานและสัญญาเช่าการเงิน ซึ่งหน่วยงานของรัฐอาจจะเป็นผู้เช่าหรือเป็นผู้ให้เช่าแล้วแต่กรณี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีคู่มือที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบและที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๓ เรื่อง สัญญาเช่า ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑

๒. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจหลักการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสัญญาเช่า

๓. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีทราบถึงวิธีการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า และบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสัญญาเช่าในระบบ GFMS ได้อย่างถูกต้อง

๔. เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดมีแนวทางในการกำกับดูแลหน่วยงานในสังกัดให้สามารถจัดทำบัญชีได้อย่างถูกต้อง

ขอบเขตและข้อจำกัด

คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง สัญญาเช่า กำหนดภายใต้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๓ เรื่อง สัญญาเช่า ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๑ ผังบัญชีมาตรฐานสำหรับหน่วยงานภาครัฐ Version 2560 และระบบ GFMS ในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คู่มือการบัญชีภาครัฐฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน

ทางด้านบัญชีของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่า ไม่ได้จัดทำขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการอบรมที่มีการจัดเก็บเงินค่าลงทะเบียนแต่อย่างใด

ทั้งนี้ หากมีการปรับปรุงและพัฒนาระบบ GFMS ผังบัญชีมาตรฐาน อาจส่งผลกระทบต่อการบันทึกบัญชีในระบบ GFMS ซึ่งต้องปรับปรุงวิธีการบันทึกบัญชีตามคู่มือฉบับนี้ให้สอดคล้องกับระบบ GFMS และผังบัญชีมาตรฐานที่ได้ปรับปรุงใหม่ต่อไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานมีคู่มือการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสัญญาเช่าในระบบ GFMS เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ ๑๓ เรื่อง สัญญาเช่า เพื่อใช้ในการปฏิบัติงานในส่วนที่รับผิดชอบ และที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง

